

جمهوری اسلامی افغانستان
وزارت مالیه
معینیت عواید و گمرکات
ریاست عمومی عواید

Islamic Republic of Afghanistan
Ministry of Finance
Afghanistan Revenue Department

د افغانستان اسلامي جمهوریت
د مالیې وزارت
د گمرکاتو او عوایدو معینیت
دعوایدو لوی ریاست

ریاست خدمات حقوقي و پالیسي عواید

طرز العمل بازپرداخت مالیه

تاریخ: ۱۳۹۷/۴/۱

نمبر: ۹

مقدمه:

مطابق حکم ماده پنجم قانون اداره امور مالیات یکی از حقوق اساسی مالیه دهنده گان دریافت یا مجرای مالیه اضافه پرداخت طوری که در قوانین مالیاتی پیشینی گردیده است، می باشد.

در حال حاضر عدم موجودیت طرزالعمل جامع و واحد برای اجرای اضافه پرداخت از یک طرف، کیفیت پائین بررسی مالیاتی در بعضی موارد از طرف دیگر چالش عمده در بازپرداخت مالیات اضافه تادیه شده تلقی میگردد. اجراءات کلیدی که توسط ادارات مالیاتی در بحث اجرای بازپرداخت یا مجرائی اضافه پرداخت روی دست گرفته میشود، عبارت از مدیریت مؤثر درخواستهای بازپرداخت، تثبیت درست مالیات قابل باز پرداخت طور شفاف و مجرائی آنها درمطابقت با احکام قوانین مالیاتی می باشد، از سوی هم در روند ارزیابی درخواست های باز پرداخت یا مجرائی مالیه اضافه تادیه شده تضمین حقوق مالیه دهنده گان و هم چنان ارزیابی ساحات خطر و ساحات که در آن موارد فساد موجود باشد، بطور همه جانبه در نظر گرفته شده تا هیچ مبلغی تحت عنوان مالیه اضافه پرداخت بشکل غیر قانونی از خزانه دولت به افراد و اشخاص، بدون حکم قانون اعاده نگردد.

بنابر ملاحظات فوق ایجاب مینماید تا در زمینه اجرائی شدن بازپرداخت یا مجرائی آن طوریکه در قوانین مالیاتی نافذه پیشینی شده است، طرزالعمل جامع و واضح که تمامی مراحل روند بازپرداخت در آن توضیح شده باشد، تهیه و در منصه اجرا قرار داده شود.

مبنی:

این طرزالعمل مطابق حکم ماده شصت و دوم قانون اداره امور مالیات منتشره جریده رسمی شماره (۱۱۹۸) مورخ ۲۷ عقرب ۱۳۹۴ وضع گردیده است.

اهداف:

این طرزالعمل دارای اهداف ذیل میباشد:

۱. توضیح امور مربوط به اجرای بازپرداخت مالیه اضافه تادیه شده، مطابق به قانون اداره امور مالیات؛
۲. حصول اطمینان از تطبیق بهتر قانون اداره امور مالیات در ارتباط به طی مراحل به موقع بازپرداختها؛
۳. ایجاد روند شفاف و سریع جهت ارجاع دوسیه ها به پروسه بازپرداخت؛
۴. محدود نمودن فرصتهای فساد؛
۵. مدیریت خطرات مربوط به بازپرداختها به شمول ارزیابی دقیق اسناد حمایتی ادعاهای بازپرداخت همچنان نظارت از خطر فساد در بازپرداخت؛
۶. شناسایی فعالیتهای بررسی بعدی مربوط به بازپرداخت مالیه.

طرز بازپرداخت مطابق به قانون اداره امور مالیات

ماده های شصت و شصت و دوم قانون اداره امور مالیات در مورد طرزالعمل بازپرداخت صراحت کامل دارد. رهنمایی مفصل تر در زمینه اجرائی شدن باز پرداخت مالیه اضافه پرداخت شده در تعلیماتنامه قانون اداره امور مالیات پیشینی گردیده است (به توضیحات ماده های ۶۰.۱ تا ۶۱.۹ تعلیماتنامه مراجعه نمایید).

مالیه دهندگان مطابق به حکم ماده شصتم قانون اداره امور مالیات مستحق بازپرداخت شناخته شده و مطابق به حکم ماده شصت و یکم این قانون مبلغ اضافه تادیه شده به مالیه دهنده، اعاده یا مجرائی داده میشود. اداره مالیاتی باید از روش های معین که در قانون اداره امور مالیات، تعلیماتنامه قانون اداره امور مالیات و این طرزالعمل پیشینی شده است اجراآت خویش را عیار نموده و مطابق به آن عمل نمایند.

معیاد خدمات بازپرداخت:

در قانون اداره امور مالیات درمورد طی مراحل درخواست ادعای بازپرداخت کدام معیاد مشخص پیشینی نشده است. در این صورت اداره مالیاتی تابع معیاد معین مطابق به قانون نمی باشد، اما بمنظور ارائه خدمات بهتر و ایجاد تسهیلات و اطمینان بخشیدن برای مالیه دهنده از تطبیق قانون بشکل معیاری آن، باید تلاش نماید تا درخواست ادعای بازپرداخت را درخلال حد اکثر (۹۰) روز ازتاریخ دریافت ادعای باز پرداخت و معلومات لازم جهت تصمیم گیری، طی مراحل و تصمیم اتخاذ شده را درزمینه به مالیه دهنده ابلاغ نماید.

خطرات اطاعت پذیری بازپرداخت مالیه:

به صورت عموم، احتمال خطرات اطاعت پذیری بازپرداخت مالیه، به سه نوع عمده دسته بندی می گردد:

۱. تقلب (به شمول فعالیت جرمی)؛

۲. عدم اطاعت پذیری عمدی؛

۳. اشتباه غیر عمدی (مالیه دهنده یا اداره).

خطر بازپرداخت ناشی از مالیات که قبلاً به شکل پیش پرداخت تادیه شده درحال حاضر بالا می باشد. این امر به ارتباط مالیه دهندگان اتفاق می افتد که مالیه خویش را طور پیش پرداخت شخصاً یا توسط شخص دیگری تادیه نموده باشد.

تثبیت مالیه قابل باز پرداخت باید ذریعه اسناد حسابداری و قانونی مطابق به احکام قانون، تعلیمات نامه و هدایت این طرزالعمل تثبیت گردیده مالیه دهنده مستحق به باز پرداخت شناخته شود، به اعاده یا مجرائی آن به مالیه دهنده اقدام گردد.

محدودیت های زمانی:

مطابق به حکم فقره (۲) ماده شصتم قانون اداره امور مالیات مالیه دهنده زمانی مستحق بازپرداخت پنداشته می شود که بازپرداخت را به صورت کتبی در خلال ۵ سال از تاریخ که اضافه پرداخت صورت گرفته ادعا نموده باشد.

موارد ارزیابی بازپرداخت مالیه:

اداره مالیاتی حین ارزیابی (مرحله بررسی) ادعاهای بازپرداخت مالیه دهندگان، باید ارزیابی موارد ذیل را مدنظر گیرد:

- آیا مالیه دهنده کتباً ادعای بازپرداخت نموده است (ادعای بازپرداخت کتبی جهت آغاز پروسه بازپرداخت حتمی می باشد)؟

- آیا بازپرداخت در خلال ۵ سال از تاریخ اضافه پرداخت ادعا گردیده است؟

- آیا اسناد ارایه شده توسط مالیه دهنده جهت ثبوت بازپرداخت کافی است؟

- خطر اطاعت پذیری مالیه دهنده چگونه است، خطر عمومی بازپرداخت چه می باشد (ارزیابی اشتباهات، و غیره)؟

- آیا مالیه دهنده مکلفیت مالیاتی یا محصول گمرکی پرداخت نشده دارد؟

- مالیه دهنده در درخواست ادعای بازپرداخت مشخصاً چه چیزی تقاضا نموده است؟

- مجرای در مقابل مکلفیتهای مالیاتی و محصول گمرکی آینده مالیه دهنده؛

- مجرای در وجایب مالیاتی شخص دیگر (زمانیکه مالیه دهنده مکلفیت مالیاتی یا محصول گمرکی

پرداخت نداشته باشد و به صورت صریح چنین تقاضا نماید)؛

- بازپرداخت به مالیه دهنده (هرگاه مالیه دهنده دارای مکلفیت مالیاتی یا محصول گمرکی پرداخت

نداشته باشد)؛

- آیا مالیه دهنده جزئیات حساب بانکی خود را جهت طی مراحل بازپرداخت ارائه نموده است؟ (این خیلی مهم

است زیرا بازپرداختها باید منحصرأ از طریق تحویلی به حساب بانکی مالیه دهنده صورت بگیرد نه از طریق نقدی)؛

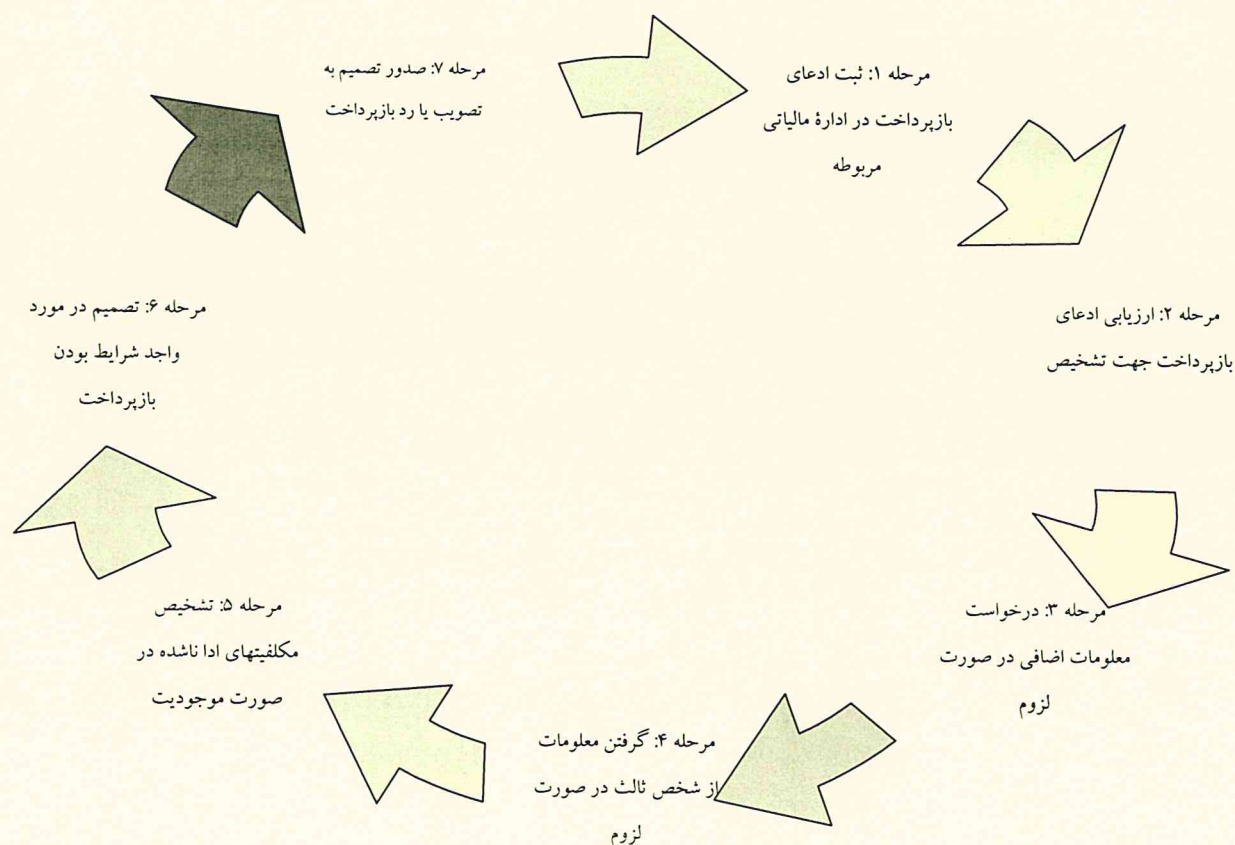
- اداره مالیاتی مربوط که مالیه دهنده در آن ثبت می باشد، قبل از ارجاع دوسیه مالیه دهنده غرض طی مراحل اضافه

پرداخت، مکلف است تا ارزیابی موارد فوق را انجام داده و اسناد ارزیابی شده را ضم دوسیه مالیه دهنده با نظریات

مشخص خویش در مورد ادعای بازپرداخت، به بررسی بعدی ارسال نماید.

مراحل تصمیم گیری در مورد ادعای بازپرداخت مالیاتی:

تصمیم گیری در مورد واجد شرایط بودن یک مالیه دهنده جهت بازپرداخت شامل مراحل ذیل می باشد:

مراحل تثبیت مالیه اضافه پرداخت:

۱. مالیه دهنده که ادعای باز پرداخت دارد، مکلف است مطابق به حکم فقره (۲) ماده شصتم قانون اداره امور مالیات در محدوده زمانی معین درخواست باز پرداخت خویش را مطابق به هدایت تعلیمات نامه و این طرزالعمل به اداره مالیاتی مربوطه ارائه نماید. درخواست بازپرداخت بعد از ملاحظه شد مقام ذیصلاح اداره مربوطه، ثبت و به منظور ارزیابی دوسیه مالیه دهنده و تثبیت ابتدائی اضافه پرداخت به بخش بررسی اداره مالیاتی مربوطه راجع گردد.

۲. در قدم نخست درخواست باز پرداخت به بخش بررسی اداره مالیاتی مربوطه با در نظر داشت معیارهای حسابداری، تعلیمات نامه بررسی و این طرزالعمل ارزیابی شده و بعد از تکمیل بررسی و تثبیت مالیه اضافه

پرداخت، دوسیه مالیّه دهنده را با درخواست ادعای باز پرداخت و نتیجه بررسی مبنی بر تثبیت اضافه پرداخت غرض طی مراحل نهائی به بخش بررسی بعدی راجع نماید.

۳. بخش بررسی بعدی دوسیه مالیّه دهنده را با در نظر داشت مراحل ذیل ارزیابی نموده در زمینه تصمیم خویش را مبنی بر تأیید، تعدیل یا رد باز پرداخت اتخاذ می نماید:

۳.۱ در قدم اول دوسیه مالیّه دهنده توسط بررسی بعدی هم از نظر تکمیل بودن اسناد و هم از نظر کیفیت بررسی که در اداره مالیاتی صورت گرفته، ارزیابی گردیده و از تکمیل بودن اسناد و کیفیت بررسی مطابق به احکام قوانین نافذه و هم معیار های حسابی اطمینان حاصل گردد.

۳.۲ در صورت اسناد و معلومات مندرج دوسیه مالیّه دهنده و درخواست باز پرداخت برای تشخیص و تثبیت باز پرداخت کافی نباشد یا نتیجه بررسی با احکام قوانین مالیاتی و معیار های حسابی مطابقت نداشته باشد، مسئولین بررسی بعدی معلومات اضافی را در چوکات زمانی معین از اداره مالیاتی مربوطه مطالبه نماید.

۳.۳ در صورت که اسناد ارائه شده توسط مالیّه دهنده و اداره مالیاتی کافی نباشد یا مشکوک به نظر برسد، مسئولین بررسی بعدی چنانچه در قانون پیشینی شده است معلومات را از اداره مالیاتی یا شخص سوم معلومات را مطالبه می نمایند.

۳.۴ هرگاه نتیجه بررسی و اسناد شامل دوسیه مالیّه دهنده تکمیل و بررسی درست صورت گرفته باشد یا طبق جزء (۳.۲، ۳.۳) این بخش تکمیل شده باشد، تصمیم مبنی بر تأیید، تعدیل یا رد مبلغ باز پرداخت درخواست شده، گرفته شده و گزارش آن غرض منظوری مقام ذیصلاح مندرج این طرز العمل ارائه می گردد.

۳.۵ در صورت تصمیم مندرج جزء (۳.۴) از طرف مقام ذیصلاح منظور گردد، رسماً به اداره مالیاتی مربوطه غرض ابلاغ به مالیّه دهنده و اجراءات بعدی صادر می گردد.

مجرائی، انتقال و تأدیه باز پرداخت:

اداره مالیاتی مربوطه ذیلاً پیرامون مجرائی، انتقال یا باز پرداخت مبلغ اضافه تحویلی تثبیت شده، اجراءات می نماید:

۱. برویت تصمیم اتخاذ شده طبق مراحل قبلی، برای تضمین حقوق دولت و شفافیت در اجرای باز پرداخت، باید سایر مکلفیت های مالیاتی و محصول گمرکی {دوره که اضافه پرداخت به آن مربوط است و دیگر دوره های مالیاتی (در صورت موجود باشد)} مالیّه دهنده نیز مورد ارزیابی قرار داده شود. در صورت موجودیت سایر مکلفیت های مالیاتی یا محصول گمرکی، در قدم اول باید اضافه پرداخت ثابت شده به آن مجرائی گردد.

۲. در قدم دوم در صورت که مالیه دهنده موافقه نماید، مبلغ اضافه پرداخت تثبیت شده به باقیداری مالیاتی یا محصول گمرکی شخص دیگری مجرائی داده شود.

۳. در قدم سوم، مبلغ تثبیت شده اضافه پرداخت در مقابل مکلفیت های مالیاتی آینده مالیه دهنده انتقال گردد.

۴. در قدم چهارم، در صورت اجزای (۴.۱ الی ۴.۳) عملی نباشد، با در نظر داشت امکانات بودجوی به مالیه دهنده باز پرداخت صورت گیرد.

۵. بارعایت مراحل قبلی تثبیت و تشخیص مالیه اضافه پرداخت، تصمیم نهائی اجراء یا رد درخواست باز پرداخت به مالیه دهنده رسماً ابلاغ گردد. در صورت تصمیم مبنی بر مجرائی اضافه پرداخت به سایر مکلفیت های مالیاتی، محصول گمرکی یا باقیات سایر اشخاص گرفته شده باشد، به مراجع مربوطه نیز رسماً اطلاع داده میشود.

رد ادعای بازپرداخت:

ادعای بازپرداخت در موارد ذیل مسترد می گردد:

- انقضای دوره پنج سال برای ادعای باز پرداخت؛
- هرگاه معلومات ارائه شده توسط مالیه دهنده جهت ثبوت بازپرداخت ادعا شده ناکافی یا غلط ثابت گردد؛
- هرگاه معلومات اضافی تقاضا شده توسط اداره مالیاتی از طرف مالیه دهنده در خلال ضرب العجل مشخص ارائه شده نتواند و برای تمدید ضرب العجل متذکره نیز تقاضا ننموده باشد؛
- هرگاه در جریان روند ارزیابی، معلومات شخص ثالث که توسط اداره مالیاتی دریافت گردیده نشان دهد که مالیه دهنده واجد شرایط درخواست بازپرداخت نمی باشد؛
- هرگاه خطر فساد شناسایی گردیده و اداره مالیاتی اسناد در دست داشته باشد که ثابت نماید تقاضا بر اساس اسناد جعلی، سوابق ناتکمیل یا اندراجهای محاسبه دستکاری شده صورت گرفته باشد.

مبالغ غیر قابل بازپرداخت:

مبالغ غیر قابل بازپرداخت طوری که در فقره ۳ ماده ۶۱ قانون اداره امور مالیات پیشبینی گردیده، مبالغی است که کمتر از ۱۰۰۰ افغانی باشد. چنین مبالغ نمی تواند به حساب بانکی مالیه دهنده بازپرداخت گردد حتی اگر مالیه دهنده ادعای بازپرداخت و اسناد حمایتی را ارائه نموده باشد. با آن هم، مبالغ کمتر از ۱۰۰۰ افغانی می تواند در مقابل مکلفیتهای مالیاتی آینده مالیه دهنده انتقال یابد. از این طریق در مقابل مکلفیتهای مالیاتی آینده زمانی که ظاهر گردد، جبران می گردد.

صلاحیت منظوری تثبیت مبلغ اضافه پرداخت:

گزارش تثبیت مالیه اضافه پرداخت که توسط بخش بررسی بعدی تهیه می گردد، از طرف مقام معینیت عواید و گمرکات با نظرداشت رعایت سلسله مراتب اداری که در ذیل توضیح شده است، منظور می گردد.

۱. گزارش تثبیت مبلغ اضافه پرداخت از طرف اداره مالیاتی مربوطه طبق هدایت این طرزالعمل تکمیل و بعداً توسط بررسی بعدی ارزیابی مجدد شده باشد؛

۲. گزارش تثبیت مبلغ اضافه پرداخت توسط رئیس مربوطه و رئیس عمومی عواید تائید شده باشد.

۳. در صورت موافقه مقام معینیت عواید و گمرکات به گزارش بررسی بعدی مبنی بر تثبیت مالیه اضافه پرداخت، آن را منظور نموده و از طرف بخش بررسی بعدی به اداره مالیاتی مربوطه غرض ابلاغ به مالیه دهنده صادر می گردد.

ابلاغ تصمیم پیرامون ادعای بازپرداخت:

با رعایت موارد فوق در هر قضیه در صورت منظوری یا رد ادعای بازپرداخت، اداره مالیاتی مربوطه مکلف به صدور تصمیم مالیاتی و ارسال آن به مالیه دهنده مطابق به هدایت جزء ۷، فقره (۱) ماده سوم قانون اداره امور مالیات می باشد. تصمیم باید حاوی دلایل منظوری یا رد ادعای بازپرداخت مالیه دهنده با توضیحات کافی باشد تا مالیه دهنده بتواند دلایل را که براساس آن تصمیم گرفته شده، را درک نماید. این امر مخصوصاً زمانی مهم است که ادعای بازپرداخت مالیه، رد گردیده و مالیه دهنده تصمیم به اعتراض بگیرد، این تصمیم مالیاتی می تواند توسط مالیه دهنده از طریق ارائه اعتراض طوری که در ماده یازدهم قانون اداره امور مالیات پیشینی گردیده، مورد اعتراض قرار گیرد.

ارزیابی بررسی بعدی از دوسیه های بازپرداخت:

دوسیه بازپرداخت که به بررسی بعدی سپرده می شود باید حاوی تمام اسناد مربوطه و تائیدی اداره مالیاتی مربوطه مبنی بر مبلغ اضافه پرداخت که به تصمیم گیری در مورد ادعای بازپرداخت کمک می نماید، باشد. در ذیل لیست اسناد که معمولاً شامل دوسیه بوده و باید ارائه گردد، لیست شده است:

- کاپی اظهارنامه مالیاتی سالانه و ربعوار؛
- کاپی فورمه های محصولی گمرکات؛
- لیست معاشات پرداخت شده؛
- نقل یا لیست مصارفات؛

- موافقتنامه های کرایه وی؛
 - نتیجه سنجش اولیه (تحقق ابتدائی) که توسط اداره مالیاتی صورت گرفته است؛
 - نتیجه بررسی نهایی که توسط بخش بررسی اداره مالیاتی مربوطه صورت گرفته است؛
 - استعلامهای معلوماتی؛
 - اسناد خریداری؛
 - نقل جواز؛
 - نمبر تشخیصیه؛
 - نقل اساسنامه؛
 - فورمه درخواستی مطابق ماده ۱۸ قانون مالیات برعایدات؛
 - رسید پرداخت ها؛
 - مکتوب تسلیمی اظهارنامه مالیاتی؛
 - نقل نتیجه بررسی سال قبل، سالیکه اضافه پرداخت به آن مربوط است؛
 - مکتوب معرفی هیئت بررسی.
- نقش بررسی بعدی حمایت از معین، رئیس عمومی عواید و رئیس خدمات حقوقی در تصمیم گیری ادعای بازپرداخت می باشد و اجرای ارزیابی بررسی بعدی دوسیه های تکمیل شده به هدف جلوگیری از بازپرداخت نادرست و بهبود طرزالعمل بازپرداخت در بستر زمان صورت می گیرد.
- مالیات بازپرداخت شده نادرست:**
- هرگاه بازپرداخت به مالیه دهنده صورت گرفته و بعداً ثابت گردد که مالیه دهنده واجد شرایط بازپرداخت (به علت اشتباه، جعل یا سایر دلایل) نبوده است مطابق به حکم فقره (۳) ماده شصتم قانون اداره امور مالیات، تصمیم اتخاذ شده مبنی بر اجرای بازپرداخت لغو و به مالیه دهنده رسماً اطلاع داده میشود. در چنین موارد مبلغ بازپرداخت شده به حیث مالیه قابل پرداخت از تاریخ که بازپرداخت به مالیه دهنده صورت گرفته است، پنداشته می شود. مالیه اضافی مطابق ماده سی و چهارم قانون اداره امور مالیات بر مبلغ بازپرداخت شده از تاریخ بازپرداخت تا زمانی که مبلغ دوباره به حساب دولت پرداخت نگردد، نیز تطبیق می گردد.

تاریخ انفاذ:

۱. این طرز العمل از تاریخ منظوری نافذ و تمام ادارات مالیاتی به تطبیق آن مکلف میباشند.
۲. در صورت مغایرت این طرز العمل با سایر طرز العمل های نافذه، این طرز العمل قابل تطبیق میباشد.

عبدالحجیب حدران

رئیس عمومی عواید

عبدالولی نوری

رئیس خدمات حقوقی

نصرالله درانی

آمرپالیسی

ملاحظه شد

منظور است

داکتر نجیب الله وردگ

معین عواید و گمرکات